

Handläggare: Eva Woll Tegbäck
Telefon: 08 - 508 35 528

Till
Arbetsmarknadsnämnden
Den 28 augusti 2012

Ärende 13

Rapport avseende projektet MIXITIES¹ - Making Integration Work In Europe´s cities- Delivering the Integrating Cities Charter

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner rapporten.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningen att sprida de tre verktyglådor som tagits fram inom projektet till stadens nämnder och bolag
3. Arbetsmarknadsnämnden uppdrar åt arbetsmarknadsförvaltningen att i arbetet med verksamhetsplan 2012 ta i beaktande de rekommendationer och råd som kommit fram genom kollegiegranskningen.

Charlotte Svensson
Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
Avdelningschef

Sammanfattning

MIXITIES - Making integration work in Europe´s cities - är ett projekt som handlat om ömsesidigt lärande mellan städer inom integrationsområdet vad avser ledning och styrning. Projektet genomfördes under perioden 15 november 2010 - 15-maj 2012.

Projektet genomfördes under ledning av EUROCITIES,(ett nätverk för europeiska storstäder), och medfinansierades av EU-kommissionen. Syftet med projektet

¹ Information om projektet finns på EUROCITIES hemsida, www.eurocities.eu

var att sprida och stödja genomförandet av åtaganden som finns i ”Integrating Cities Charter” (benämns fortsättningsvis avsiktsförklaringen²). Genom att underteckna denna avsiktsförklaring har ett antal städer åtagit sig att tillhandahålla lika möjligheter för alla invånare, integrera invandrare och inkludera mångfalden i befolkningen. Avsiktsförklaringen är underskriven av Stockholm.

MIXITIES har fokuserat på tre områden: antidiskrimineringspolitik, introduktions- och språkkurser för invandrare och mångfaldskompetens i offentlig verksamhet.

Kollegiegranskningar har genomförts under 2011 inom vart och ett av dessa tre temaområden. I Stockholm genomfördes en granskning av introduktions- och språkkurser.

Kollegiegranskningsteamets slutsats var att Stockholms stad har kommit långt då det gäller att svara upp mot Integrating Cities Standard för introduktions- och språkkurser. Det politiska ledarskapet, resurser och pedagogisk kompetens gör att Stockholm helt klart tillhör Europas ledande städer då det gäller att tillhandahålla dessa viktiga tjänster. Trots detta så bedömde granskningsteamet att staden inte helt genomfört vissa aspekter i Integrating Cities Standard.

Mot bakgrund härav rekommenderas staden att överväga följande åtgärder.

- Införa ett mer strukturerat arbetssätt för dialog med externa intressenter, dvs. aktörer utanför Stockholm stad med direkta intressen av kurserna och med kunskap som skulle kunna utveckla dem och göra dem mer effektiva. I synnerhet gäller detta konsultation med arbetsgivarrepresentanter och stadens invandrargrupper
- Utveckla den uppsökande verksamheten.
- Dela erfarenheter för att höja kvaliteten på introduktions- och språkkurser
- Förbättra uppföljning av kurserna
- Ta fram en transparent och offentligt synlig övergripande strategi som visar hur stadens mål för introduktions- och språkinlärning knyter an till andra strategiska mål

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen, utvecklings- och utredningsstaben, i samverkan med sfi-avdelningen.

² länk <http://www.eurocities.eu/eurocities/publications/Integrating-Cities-charter-WSPO-8PM58H>). Avsiktsförklaringen kan också beställas kostnadsfritt från Arbetsmarknadsförvaltningen

Bakgrund till projektet

År 2006 utvecklades ”Processen för integration i städer” som var ett gemensamt samarbete mellan EUROCITIES och Europeiska kommissionen med syfte att främja en lokal implementering av EU:s gemensamma grundprinciper för integration. Processen formaliserades i ett partnerskap i Milano-deklarationen 2007 och innehöll tre delar.

- Konferensserien ”Integration Cities” som sammanför städer, Europeiska kommissionen, nationella regeringar och det civila samhället kring integrationsfrågor
- Regelbunden politisk dialog om integration mellan städernas representanter och Europeiska kommission
- Projekt för ömsesidigt lärande mellan städer kring strategier för integration

Som medlem i EUROCITIES deltar Stockholms stad i en arbetsgrupp ”Workinggroup for Migration and Integration (WG M & I). Gruppens arbete har bl.a. utmynnat i avsiktsförklaringen ”Integrating Cities Charter”. Den undertecknades i november 2010 av dåvarande social- och arbetsmarknadsborgarrådet Ulf Kristersson. I dagsläget har sammanlagt 26 borgmästare från europeiska storstäder undertecknat den.

Syftet med avsiktsförklaringen är att tillhandahålla lika möjligheter för alla invånare och inbegripa mångfald i städernas befolkning. Den ska styra städernas uppdrag och ansvar som politiska beslutfattare, tjänsteleverantörer³, arbetsgivare och köpare av varor och tjänster. Organisation och åtgärder som stöder invandrare att snabbt och effektivt integreras i samhället som fungerande medborgare inom stadens alla områden, såväl ekonomiskt, politiskt som kulturellt ska utvecklas. Visionen för integration är att alla stadens invånare kan utveckla sin fulla potential och ha en lika stor chans till ett tryggt och värdigt liv.

Projektet MIXITIES var ett initiativ som togs för att implementera innehållet i avsiktsförklaringen. MIXITIES byggde vidare på erfarenheterna från två tidigare projekt, INTI-CITIES and DIVE, för att utveckla arbetet med kollegiegranskning.

³ Undertecknarna av denna avsiktsförklaring har olika offentliga uppdrag för tillhandahållande av offentliga tjänster. Om den undertecknande staden är den direkta tjänsteleverantören går den med på bestämmelserna i denna avsiktsförklaring. Om den undertecknande staden inte är direkt tjänsteleverantör, har den gått med på att förespråka bestämmelserna i avsiktsförklaringen med leverantörerna.

Projektet MIXITIES

MIXITIES har handlat om ömsesidigt lärande mellan städer inom integrationsområdet vad avser ledning och styrning. Projektet genomfördes under perioden 15 november 2010 - 15-maj 2012.

Under ledning av EUROCITIES, ett nätverk för europeiska storstäder, syftade MIXITIES till att sprida de åtagandena som finns i Integrating Cities Charter (benämns fortsättningsvis avsiktsförklaringen). Genom avsiktsförklaringen har städerna åtagit sig att tillhandhålla lika möjligheter för alla invånare, integrera invandrare och inkludera mångfalden i städernas befolkning.

Genom att bygga på erfarenheterna från ett ömsesidigt utbyte mellan städer var avsikten att designa och testa benchmarkdokument som sedan kan ligga till grund för de städer som undertecknat avsiktsförklaringen för att förbättra och sprida innehållet i avsiktsförklaringen.

MIXITIES resultat och rekommendationer ska bidra till att stödja och förbättra den politiska dialogen som etablerats mellan EUROCITIES arbetsgrupp Migration & Integration (WG M&I), och EU-kommissionen/Generaldirektoratet för inrikes frågor vad avser integrationsprocessen i städerna.

Projektet medfinansierades av EU-kommissionen, generaldirektoratet för inrikes frågor (DG Home Affairs) genom Integrationsfonden.

I projektet deltog följande städer: Stockholm, Barcelona, Gent, Amsterdam, Aten, Belfast, Berlin, Köpenhamn, Dublin, Florens, Genua, Helsingfors, Malmö, München, Nürnberg och Oslo. Förutom tjänstemän deltog också s.k. ”migrant peers”, detta för att få del av brukarnas synpunkter på integrationspolitiken och hur den fungerar.

MIXITIES fokuserade på tre områden

- Antidiskriminering
- Introduktions- och språkkurser
- Mångfaldskompetens i offentlig verksamhet

Förväntat projektresultat

- Test av benchmarkingdokument inom ovan nämnda områden som sedan kan ligga till grund för hur praktik/åtgärder kan utformas med stöd av den lokala integrationspolitiken
- Kollegiegranskningar inom ovan nämnda områden
- Framtagande av tre ”verktygslådor”, i form av testade nyckelfaktorer/nyckelområden som visar på hur bra praktik/åtgärder kan utformas med stöd

av den lokala integrationspolitiken och hur de kan följas upp genom kollegiegranskningar

- Korta videofilmer gjorda av invandrarungdomar om deras syn på städernas integrationsarbete i ovan nämnda avseenden

Genomförande

Tre städer svarade för genomförandet av kollegiegranskningarna. Gent svarade för området antidiskriminering, Stockholm för introduktions- och språkkurser och Barcelona för mångfald i offentlig verksamhet. Från varje stad utsågs en delprojektledare med uppgift att svara för genomförandet. Granskningsteam utsågs bestående av verksamhetskunniga representanter från städerna som deltog i projektet samt representanter för invandrarorganisationer. EUROCITIES, delprojektledarna och granskningsteamerna fick stöd av s.k. tematiska ledare, sakkunniga inom de olika temaområdena.

I kollegiegranskningen som ägde rum i Barcelona deltog två representanter från arbetsmarknadsförvaltningen samt en ”migrant peer” från Eritrea som huvudsakligen är verksam i Rinkeby-Kista stadsdelsområde.

Kollegiegranskningarna resulterade i tre slutrapporter och presentationer gjordes i de tre städerna av de tematiska ledarna i samarbete med representanter från granskningsteamerna.

Tre korta videofilmfilmer med koppling till rubricerade områden gjordes av invandrarungdomar i Gent, Stockholm och Barcelona. Videofilmen visades vid konferensen i Amsterdam mars 2012. Den finns också publicerad på YouTube, http://www.youtube.com/watch?v=M9mhQU9VC5s&list=UUK-tEG_e2eKYFdPVdGdK0-w&index=1&feature=plcp

Tre verktyglådor ”Integration Cities toolkits” togs fram och finns publicerade på EUROCITIES hemsida. <http://www.eurocities.eu/eurocities/news/New-tools-for-cities-on-migrant-integration-WSPO-8TRH5E>

Projektet och dess resultat presenterades vid ”Integrating Cities V Conference – Making integration work in Europe’s cities” som ägde rum i Amsterdam 8-9 mars 2012. Stockholm medverkade tillsammans med företrädare för Belgien och Danmark i en workshop på temat introduktions och språkkurser.

I det följande beskrivs projektets genomförande vad avser Stockholm, men motsvarande aktiviteter ägde rum i Gent och Barcelona.

Stockholm

Stockholm var värd för kollegiegranskningen som avsåg introduktions- och språkkurser för invandrare. Den ägde rum 26-30 september 2011.

Som underlag inför kollegiegranskningen låg ett Benchmarkdokument⁴ avseende introduktions- och språkkurser som tagits fram inom WG M & I. Med utgångspunkt från benchmarkdokumentet utarbetades inom förvaltningen en s.k. ”Self-assessment report for the City of Stockholm” som avsåg introduktions- och språkkurser. Rapporten gav en översiktlig beskrivning av befolkningsstrukturen (migration background), lagstiftning och nationell styrning inom aktuellt politikområde, stadens styrdokument/strategier/planer och resurser m.m. I anslutning till varje nyckelfaktor beskrevs vad staden gör för att svara upp mot respektive nyckelfaktorer. Inför kollegiegranskningen skickades rapporten till kollegiegranskningsteamet som skulle komma till Stockholm.

En kort videofilm om språkinläring producerads av invandrarungdomar från Megafonen, en organisation av unga människor i Järva/norra Stockholm som jobbar för social rättvisa och för att skapa lika förutsättningar för alla och ändra samhällets maktstruktur så att fler människor deltar i politiken. Videofilmen sammanfogades med det som ungdomar i Gent och Barcelona gjort och visades på Integration V Conference i Amsterdam.

Kollegiegranskningsteamet bestod av representanter från 6 olika städer samt två ”migrant peers” under ledning av två tematiska ledare från Migration Work CIC (London) och projektägaren. Kollegiegranskningen genomfördes genom s.k. benchmarking i form av intervjuer och workshops, med utgångspunkt från nämnda self-assessment rapport kompletterat med evidensmaterial från stadens verksamheter med anknytning till introduktions- och språkkurser. Förutom de aktörer som nämns ovan deltog tjänstemän och politiker som på olika sätt är delaktiga i stadens operativa och beslutfattande verksamhet inom det granskade området, deltagare i sfi-undervisningen, samarbetspartners, externa utbildningsanordnare och representanter från invandrarorganisationer verksamma i staden. Sammantaget deltog 36 personer i 20 intervjuer och/eller workshops. Sista dagen samlades kollegiegranskningsteamet och tjänstemän från förvaltningen för fortsatt erfarenhetsutbyte.

Kollegiegranskningen resulterade i en ”Feedback report (bilaga 1) som presenterades i Stockholm den 25 januari 2012. Presentationen gjordes av en av de tematiska ledarna tillsammans med en kollegiegranskare.

⁴ WG M & I har likaså tagit fram Benchmarkdokument inom områdena antidiskrimineringspolitik och främjande av mångfald

Slutsatser⁵ från kollegiegranskningen i Stockholm

Granskningsteamet konstaterade att stark politisk enighet är en viktig del av Stockholms inställning till integration, i en stad där 22 % av befolkningen är invandrare. Betydelsen av språkinlärning, samhällsorientering och program för att stödja inträde till arbetsmarknaden är uttalad. Stadens kursutbud går långt utöver lagstadgade krav.

I synnerhet uppmärksammades:

- Starkt engagemang för att erbjuda hög kvalitet i samhällsorienteringskurserna och språkkurserna till nyanlända invandrare som en väg in på arbetsmarknaden och den sociala gemenskapen
- Exceptionella insatser för att anpassa tider, pedagogik och innehåll i kurserna.
- Utveckling av invandrares kompetens och potential, skräddarsydda insatser till deltagare med särskilda behov

Därutöver noterades också att

- Staden har en noggrann planering av kurser, men det saknas en övergripande strategi för samhällsorientering och språkinlärning som gör mål, normer och målgrupper offentligt synliga
- Samråd med arbetsgivare och invandrargrupper är inte systematiska och relativt informella
- Risk finns att vissa grupper som saknar bidrag eller inte söker arbete, liksom andra invandrare som bott länge i staden och har behov av att lära sig svenska exkluderas

Kollegiegranskningsteamets rekommendationer

Mot bakgrund av den genomförda kollegiegranskningen så rekommenderas staden att överväga följande åtgärder.

1. *Dialog*

Inför ett mer strukturerat arbetssätt för dialog med externa intressenter, dvs. aktörer utanför Stockholm stad med direkta intressen av kurserna och med kunskap som skulle kunna utveckla dem och göra dem mer effektiva. I synnerhet gäller denna rekommendation två områden:

- Rundabordssamtal med arbetsgivarrepresentanter från Storstockholm
- Invandrarråd med bred representation av stadens invandrargrupper, som leds av en erfaren politiker från staden, för att stödja utveckling av samhällsorienterings- och språkkurser, integration och arbetsmarknadsrelaterade insatser

⁵Källa ”Feedback report”

2. *Uppsökande verksamhet*
Utveckla den uppsökande verksamheten i stadsdelsområdena, särskilt med inriktning på de invandrare som är svåra att nå vad gäller språkinlärning och samhällsorientering,
3. *Dela erfarenheter*
Skapa strukturer för att dela nyskapande metoder inom introduktions- och språkkurser, mellan såväl olika enheter, program som kommuner för att höja nivån på nationell nivå.
4. *Förbättra uppföljning av kurserna*
Följ upp deltagarna i sfi- och samhällsorienteringskurserna för att se vilka effekterna är på längre sikt, hur kursutbudet kan förbättras och minska den sociala exkluderingen av vissa invandrare.
5. *Ta fram en synlig strategi för stadens policy för introduktions- och språkinlärning*
Det saknas en transparent och offentligt synlig övergripande strategi, som synliggör hur stadens mål för introduktions- och språkinlärning knyter an till andra strategiska mål,

Kollegiegranskningsteamets bedömning var att rekommendationerna ytterligare kan stärka stadens redan idag utmärkta introduktions- och språkinlärning och understryker vinsterna det kan ge – och som Vision 2030 säger – med integrationen i åtanke.

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen hemställer att arbetsmarknadsnämnden godkänner föreliggande rapport.

Förvaltningen föreslår att de tre verktygslådorna som arbetats fram i projektet sprids till stadens nämnder och bolag som ett stöd för dem som så önskar i det egna integrationsarbetet. Verktygslådorna består av testade nyckelfaktorer /nyckelområden som visar på hur bra praktik/åtgärder kan utformas med stöd av den lokala integrationspolitiken och hur de kan följas upp genom kollegiegranskningar.

1. Arbetsmarknadsnämnden föreslås uppdra åt arbetsmarknadsförvaltningen att i arbetet med verksamhetsplan 2012 ta i beaktande de rekommendationer och råd som kommit fram genom kollegiegranskningen.

Bilagor:

Feed back report MIXITIES Peer Review Stockholm 2011
Avsiktsförklaringen (Charter on Integrating Cities)